

ISO – FORUM ZA POTROŠAČE

U dane 9. i 10. septembra 1976. godine Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) je, u organizaciji Britanskog instituta za standardizaciju (BSI), održala u Londonu međunarodnu konferenciju pod nazivom „ISO – forum za potrošače“.

Osnovna moto–tema konferencije bila je „Standardi za potrošače danas i sutra“. Konferenciji je prisustvovalo preko 200 učesnika iz 27 zemalja sveta. Bile su zastupljene organizacije potrošača, instituti i organizacije za standardizaciju, industrija, prometne organizacije, predstavnici vladinih ustanova kao i delegati međunarodnih organizacija.

Dan uoči početka rada ovog skupa organizovana je poseta institutu BSI u Hemel Hemsteadu gde su mogle da se vide različite tehnike ispitivanja proizvoda. Posebno su prikazane metode i objašnjena organizacija rada Instituta i aktivnosti vezane za izdavanje KITEMARK i SAFETY MARK.

Rad konferencije se odvijao na sednicama (bilo ih je ukupno pet). Podneto je devet referata na osnovnu moto–temu, a

predstavnici standardizacija iz šest zemalja Evrope, Afrike i Australije (SAA, DIN, GSB, SABS, BSI i ANI) i predsednik ISO/TC 73 izneli su svoja dosadašnja iskustva o mogućnostima i oblicima učestvovanja potrošača u radu nacionalnih standardizacija i Međunarodne organizacije za standardizaciju. Posebno je sadržajna i korisna bila diskusija koja se odvijala posle svake održane sednice i u kojoj su ispoljeni različiti pogledi i pristupi pri razrešavanju problematike učešća potrošača na poslovima standardizacije.

Rezultati rada ove konferencije su potvrdili shvatanja o nužnosti uključivanja potrošača u rad na izradi i donošenju standarda. Da bi njihov rad bio što uspešniji potrebno je prethodno postojanje organizacije potrošača, njihovo plansko informisanje i programirano obrazovanje iz oblasti standardizacije.

Ocene i mišljenja izneta na ovoj konferenciji mogu da budu veoma korisna za naš budući rad na ovom području.

ANOTACIJE PREDLOGA JUGOSLOVENSKIH STANDARDARDA I PREDLOGA REVIZIJE STANDARDARDA

Većinu predloga standarda koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Predloge revizije standarda iz oblasti kontenera za transport robe JUS M.Z2.351 – sadašnji predlog JUS Z.M1.011 i revizija JUS M.Z2.354 sadašnji predlog JUS Z.M8.015 uradio je Jugoslovenski zavod za standardizaciju na osnovu ISO standarda ISO 668 i ISO 1161.

Svi tekstovi predloga standarda i predloga revizije standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim organizacijama i institucijama da stave svoje primedbe. Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na javnu diskusiju i svi zainteresovani se obaveštavaju da je – **ROK ZA DOSTAVLJANJE PRIMEDBI 1. JANUAR 1977. GODINE.** Zainteresovani koji nisu primili navedene tekstove predloga standarda mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II, sa zahtevom da im se isti dostave.

iz oblasti poluprovodničkih komponentata

- JUS N.R1.350** Slovní simboli za poluprovodničke komponente. Opšti simboli
- JUS N.R1.351** Slovní simboli za poluprovodničke komponente. Diode
- JUS N.R1.352** Slovní simboli za poluprovodničke komponente. Tiristori
- JUS N.R1.353** Slovní simboli za poluprovodničke komponente. Bipolarni i unipolarni tranzistori
- JUS N.R1.420** Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponentata i opšti principi mernih metoda. Diode referentnog napona i diode za stabilizaciju napona – merne metode

iz oblasti lasera

- JUS N.S9.025** Laseri. Obeležavanje laserskih proizvoda, zatvorenih prostorija i terena



iz oblasti opreme za industrijske dizalice

- JUS C.H1.302** Uške. Loke, srednjeteške i teške. Za čelične strukove, za čeličnu i vlaknastu užad. Oblik i mere
- JUS C.H4.072** Zateznice. Oblik i mere
- JUS C.H4.073** Oka duga zavrtuljke i zateznice. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.074** Viljuške zavrtuljke i zateznice. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.075** Oka okrugla zavrtuljke i zateznice. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.077** Trougaona ploča za spajanje teretne užadi. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.078** Teretna kuka. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.079** Vrtuljak za teretnu kuku. Oblik, mere i opterećenja
- JUS C.H4.099** Teretna oprema. Pribor i priključni delovi. Pregled
- JUS C.H4.100** Teretna oprema. Pribor i priključni delovi. Tehnički uslovi za izradu i isporuku
- JUS M.B1.644** Niske navrtke sa malim olvarom ključa. Šestostrane i osmostrane. Sa krupnim i sitnim korakom navoja
- JUS M.B1.645** Okrugla navrtka. Oblik i mere
- JUS M.D1.147** Industrijske dizalice. Držači osovina. Oblik i mere

iz oblasti građevinarstva – noseće čelične konstrukcije u građevinarstvu

- JUS U.E7.081** Centrično pritisnuti štapovi konstantnog jednodelnog preseka
- JUS U.E7.086** Dužine izvijanja štapova
- JUS U.E7.091** Centrično pritisnuti štapovi konstantnog višedelnog poprečnog preseka
- JUS U.E7.096** Ekscentrično pritisnuti štapovi
- JUS U.E7.101** Bočno izvijanje nosača
- JUS U.E7.106** Pritisnuti štapovi sa elastičnim poprečnim osloncima
- JUS U.E7.111** Stabilnost okvirnih nosača
- JUS U.E7.116** Stabilnost lučnih nosača
- JUS U.E7.021** Konstrukcije čiji se elementi spajaju zakivcima, neobrađenim i obrađenim zavrtanjima
- JUS U.E7.041** Konstrukcije čiji se elementi spajaju visokovrednim zavrtanjima
- JUS U.E7.131** Ležišta nosećih čeličnih konstrukcija
- JUS U.E7.151** Zglobne veze nosećih čeličnih konstrukcija

iz oblasti kontenera za transport robe – revizija

- JUS Z.M1.011** ISO–konteneri: Spoljne mere i najveće bruto mase
(Revizija JUS M.Z2.351)
- JUS Z.M8.015** ISO–konteneri serije 1: Nauglence – Tehnički uslovi
(Revizija JUS M.Z2.354)

ODRŽANI SASTANCI

Sastanak tehničkog odbora TO–47 JEK–a –Poluprovodničke komponente održan je 13.09.1976. u Trbovlju, u Iskri –Tovarni poluprovodnikov.

Prečišćen je tekst sledećih predloga standarda:

- JUS N.R1.320** – Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponenata i opšti principi mernih metoda. Opšte definicije i pojmovi
- JUS N.R1.321** – Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponenata i opšti principi mernih metoda. Definicije i pojmovi: Diode
- JUS N.R1.322** – Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponenata i opšti principi mernih metoda. Definicije i pojmovi: Tiristori
- JUS N.R1.323** – Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponenata i opšti principi mernih metoda. Definicije i pojmovi: Bipolarni i unipolarni tranzistori

Dogovoreno je da se oko 5.10.1976. u Ljubljani nastavi rad na razmatranju sledećih predloga standarda:

- JUS N.R1.350** – Slovnici simboli za poluprovodničke komponente. Opšti simboli
- JUS N.R1.351** – Slovnici simboli za poluprovodničke komponente. Diode
- JUS N.R1.352** – Slovnici simboli za poluprovodničke komponente. Tiristori
- JUS N.R1.353** – Slovnici simboli za poluprovodničke komponente. Bipolarni i unipolarni tranzistori
- JUS N.R1.420** – Granične vrednosti i osnovne karakteristike poluprovodničkih komponenata i opšti principi mernih metoda. Diode referentnog napona i diode za stabilizaciju napona – merne metode

Sastanak stručne komisije za usvajanje svih 9 pomenutih standarda održaće se u januaru 1977. u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju u Beogradu. Tačan datum će se naknadno utvrditi.

U kratkoročnom planu, do januara 1977, dogovoreno je da se urade nacrti standarda za diskretne poluprovodničke komponente a za ispravljačke diode i nacrt standarda za metode merenja.

Predložena je zamena sekretara tehničkog odbora, pošto inženjer Stane Selan prelazi na novu dužnost i neće biti u mogućnosti da učestvuje u radu odbora.

Na sastanku Tehničkog odbora 40 Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta, održanom u prostorijama Elektronske industrije u Beogradu razmatrani su neki predlozi novih standarda iz oblasti otpornika i kondenzatora, kao i plan rada za 1977. godinu.

Na sastanku je formirana ad hok radna grupa sa zadatkom da predloži Tehničkom odboru najpovoljnije rešenje za deklarisanje otpornika imajući u vidu dva predloga:

- a) da se nazivna disipacija otpornika na 70°C obeležava slovnim oznakama;
- b) da se umesto slovne oznake nazivne disipacije koristi oznaka nazivne veličine otpornika a disipacija računskim putem izračunava.

Radna grupa će završiti svoj rad do kraja ove godine i podneti izveštaj Tehničkom odboru u februaru 1977. godine.

Sastanak TO-66 JEK-a – ELEKTRONSKA OPREMA ZA MERENJA – održan je 23. 9. 1976. u Beogradu. Razmatran je tekst nacrt standarda za iskaze za kvalitet radnih karakteristika elektronskih mernih uređaja.

Dogovoreno je da se u narednom periodu pripreme i nacrti standarda za bezbednost elektronskih mernih uređaja i za dokumentaciju koja se isporučuje uz iste.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Sastanak Stručne komisije za uljane kulture: **suncokret, soju i uljanu repicu** održaće se 12. oktobra 1976. godine u 8³⁰ časova u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna br. 35/V, soba br. 128 sa sledećim dnevnim redom:

- Razmatranje predloga revizije jugoslovenskih standarda
- JUS E.B4.410 – Suncokretovo seme za industrijsku preradu
- JUS E.B4.417 – Seme soje za industrijsku preradu
- JUS E.B4.419 – Seme uljane repice za industrijsku preradu

NOVE KNJIGE

Ovih dana, u izdanju Saveznog zavoda za mere i dragocene metale, izašla je iz štampe knjiga eminentnog jugoslovenskog metrologa Marijana BREZINŠČAKA, dipl. ing.

- PROCJENJIVANJE MJERNE NESIGURNOSTI RAZMOTRENO NA METODAMA PRECIZNOG MJERENJA MASE –

Knjiga predstavlja deo predavanja „Stanje vrhunske metrologije“ koje ing. Brezinščak drži u okviru postdiplomskih studija na Elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Knjiga se može nabaviti (kupiti ili naručiti poštom) u BIROU ZA GRAĐEVINARSTVO, 11000 BEOGRAD – Sremska 6, telefon 637–506 po ceni od 80,00 dinara.

„JUS informacije“ izdaje Jugoslovenski zavod za standardizaciju kao separat biltena „Standardizacija“. Primerci su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penezića-Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: grupa za rudarstvo i metalurgiju 683–947; grupa za građevinarstvo 681–346; grupa za hemiju 683–067; grupa za

mašinogradnju i saobraćaj 683–643; grupa za elektrotehniku 646–881; grupa za poljoprivredu 683–955; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 681–346; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 645–437.

Teleks 12089.

Poštanski fah 933.



